

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1889. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden tisdagen den 15 januari 1889, samt de af kammarens ledamöter, hvilka blifvit till denna riksdag nyvalde, kallats att samma dag till statsrådet och chefen för justitiedepartementet aflemna sina fullmagter för granskning jemlikt § 32 riksdagsordningen; så, och efter det granskningen af de nämnde dag aflemnade fullmagter försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal

Onsdagen den 16 januari

kl. 11 f. m.

Herr Reuterswärd framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mine herrar!

Riksdagsordningens 33 § föreskrifver bland annat, att innan talmän blifvit förordnade, »föres ordet i hvardera kammaren af den derstädes närvarande ledamoten, som de flesta riksdagar bevisat». Det är detta grundlagsbud, som skänker mig äran att nu från denna plats helsa Första Kammarens samtliga ledamöter välkomne vid innevarande års lagtima riksdag under uttalande af förhoppning om ett godt och lyckosamt riksdagsarbete, förvissad som jag är, att vi alla äro besjälade af önskan att efter måttet af våra krafter söka främja fosterlandets lycka och båtnad och att, hvad på oss beror, söka värna detta vårt fosterland från yttre våld och inre slitningar. Vår fosterländska pligt är att sammanknyta och icke sönderslita det band, som kallas fosterlandskärlek, förutom hvilket intet folk kan blifva äradt och lyckligt. Må Gud skydda och bevara vår älskade Konung, vårt konungahus, vårt folk och vårt land! Med dessa få helsningsord förklarar jag nu detta sammanträde öppnadt.

Sedan herr ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han, på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga anmodat kanslissekreteraren

friherre A. Alströmer att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande, till äldsta ledamoten i kammaren öfversända handlingar:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 15 januari 1889.

Sedan till följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. grefve C. M. C. Lewenhaupt, f. d. kanslirådet m. m. friherre A. H. Fock och hemmansegaren m. m. Liss Olof Larsson, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. friherre G. S. Åkerhielm, statskommisarien m. m. P. Sanzeliuss och godsegaren m. m. E. G. Boström.

Vid den granskning af ingifna fullmagter för ledamöter af Första Kammaren, som härefter företogs, anmärktes, att i några fullmagter förekommo atskilliga afvikelser från det i riksdagsordningens 10 § föreskrifna formulär, såsom att i några fullmagter för angifvande af datum för valens förrättande användts orden »denna dag», hvarförutom i en den 28 september 1888 dagtecknad fullmagt upptagits, att valet förrättats den »26 sistlidne september», samt att i två fullmagter begagnats öfverskriften: »fullmagt»; men då hvad sålunda anmärkts icke syntes vara af beskaffenhet, att derigenom meningen förändrades eller otydlighet eljest föranleddes, ansågos dessa fullmagter böra godkännas.

I öfrigt befunnos fullmagterna vara i föreskrifven form utfärdade.

Protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Första Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka inför herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter, skulle tillika med fullmagterna till kammaren öfverlemnas.

In fidem

Paul Isberg.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, hvilka den 15 januari 1889 för granskning enligt 32 § riksdagsordningen uppvisat sina fullmagter.

Stockholms stad:	Statsrådet Carl Gustaf Axel Örbom.
»	Generalkonsuln Edvard Fränkel.
Upsala län:	Professor Oscar Josef Alin.
Södermanlands län:	Öfverstelöjtnanten i armén friherre Sten Erik Gabriel Leijonhufvud.
Östergötlands län:	Kabinettskammarherren Sixten Axel Flach.
Norrköpings stad:	Godsegaren greve Fredrik Knut Harald Strömfelt.
Kalmar län, norra delen:	Rektorn, filosofie doktorn Robert Kajerdt.
» södra delen:	Häradshöfdingen Carl Birger Hasselrot.
Kristianstads län:	Egodelningsrättsledamoten Ola Nilsson i Ranseröd.
Malmöhus län:	Konsuln Peter Olsson.
Hallands län:	Apotekaren Ingemar Kjerfstedt.
»	Apotekaren Carl Fredrik von Sydow.
Göteborgs och Bohus län:	Generaldirektören Oscar Evers.
Skaraborgs län:	Godsegaren L. J. Andersson å Sjöberg.
»	Landtbrukaren Knut Wijkmark å Torp.
Värmlands län:	Kaptenen A. G. Svedelius.
Örebro län:	Öfverstelöjtnanten Carl Werner von Schulzenheim.
Vestmanlands län:	Biskopen, öfverhofpredikanten Axel Gottfrid Leonard Billing.
Kopparbergs län:	Landshöfdingen Nils Curry Engelbrecht Treffenberg.
Gefleborgs län:	Bruksegaren Wilhelm August Söderhjelm.
»	Presidenten Hans Ludvig Forssell.
Vesternorrlands län:	Greve Nils Gustaf Alexander Sparre.
Jemtlands län:	Häradshöfdingen Anders Julius Roman.
Norrbottns län:	Öfverstelöjtnanten Carl Otto Bergman.
»	Förste landtmätaren Johan Erik Nyström.

Enligt 2 § i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens samtliga ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Hans Excellens friherre *Bildt*,
Herr *Almström*,
Herr *Örbom*,
Herr *Casparsson*,
Greve *Wachtmeister*,
» *Lagerbjelke*,
Herr *Abelin*,
» *Spånberg*,
» *Wennerberg*,
» *De Maré*,
» *Sandberg*,

Herr *Smith*,
 » *Hedlund*,
 » *Lothigius*,
 » *Rundbäck*,
 » *Wærn*,
 Frih. *von Kræmer*,
 Herr *Wallberg*,
 » *Boström, N. J.*,
 » *Wallenius*,
 » *Andersson, L. J.*,
 » *Ros*,
 » *Liljesköld*,
 » *Sundström*,
 » *Falk, Helmer*,
 » *Unger*,
 » *Lundeberg*,
 » *Widmark*,
 » *Fröberg*,
 » *Sjölund*,
 » *Ölander*,
 » *Biesért*,
 » *Bergman*,
 » *Nyström*.

Af ofvan upptagne, såsom frånvarande antecknade ledamöter hade herrar *Rundbäck*, *Wallberg* och *Biesért* anmält förhinder att infinna sig vid riksdagens början, hvarjemte vid uppropet af grefve *Wachtmeister* och herr *De Maré* upplästes följande läkarebetyg:

Att herr grefven och kommandören *C. F. Wachtmeister* i följd af lamhet i händer och fötter för närvarande och tills vidare är oförmögen att infinna sig vid innevarande års riksdag, varder på heder och samvete härmed intygadt.

Kristineholm den 12 januari 1889.

J. W. Granberg,
 Lasarettsläkare.

Att ledamoten af riksdagens Första Kammare, bruksegaren m. m. herr *Alfred B. De Maré*, som för helsans vårdande vistas utomlands på min inrådan, är i följd af sjukdom tillsvidare hindrad att infinna sig vid Riksdagen intygas på heder och samvete.

Stockholm d. 14:de jan. 1889.

R. M. Bruzelius.
 Med. professor.

Att deltaga i den deputation, som enligt 33 § riksdagsordningen borde afgå till Hans Maj:t Konungen för att begära utnämmandet af talman och vice talman, utsågos af herr ordföranden följande tolf ledamöter:

Herr *Treffenberg*, såsom deputationens ordförande,
» *Fränckel*,
Frih. *Leijonhufvud*, *S. E. G.*,
Herr *Flach*,
» *Kajerdt*,
» *Kerfstedt*,
» *von Sydow*,
» *Wijkmark*,
» *von Schulzenheim*,
» *Billing*,
» *Roman* och
» *Bergman*.

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till kongl. slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, hr *Treffenberg*, att Hans Maj:t Konungen behagat till talman i Första Kammaren vid innevarande Riksdag utnämna f. d. landshöfdingen, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden m. m. herr greve *Gustaf Lagerbjelke* och till vice talman f. d. statsrådet, universitetskanslern, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden m. m. herr *Per Jakob von Ehrenheim*, hvilka nu åtföljde deputationen till kammaren.

Herr greven och talmannen framträdde och yttrade följande helsningsord till kammaren:

Mine herrar.

Genom Hans Maj:ts Konungens nådiga förtroende kallad att äfven under denna riksdag vara talman i Första Kammaren, utbeder jag mig att få inleda utöfningen af detta ansvarsfulla värf med en vördnadsfull anhallan att dervid få påräkna stödet af kammarens öfverseende medverkan och vänskapsfulla förtroende. Mätte de arbeten, hvilka här komma att föreligga oss, finna en för det allmänna lycklig lösning lika visst, som vi alla äro förenade i den önskan: Gud bevare Konung och fädernesland!

Härefter anmälde herr greven och talmannen, att till erhållande af sekreterarebefattningen hos kammaren endast en sökande anmält sig; varande den ingifna ansökningen, som upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos kammaren under innevarande riksdag.
Stockholm den 15 januari 1889.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna,

Kanslisekreterare.

På framställning af herr grefven och talmannen beslöt kammaren att anställa val af sekreterare vid början af nästa sammanträde.

Herr grefven och talmannen yttrade, att han efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att kammaren fredagen den 18 i denna månad ville företaga val af *dels* fyra ledamöter för att, jemte talmannen, tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, *dels* tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarne, *dels* och två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli, äfvensom att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten måtte anställas nästkommande tisdag den 22 i denna månad.

Detta förslag antogs.

Herr vice talmannen begärde härefter ordet och yttrade:

Jag hemställer, att antalet suppleanter från denna kammaren inom de ständiga utskotten måtte bestämmas till lika antal med det, som utsågs vid förra riksdagen.

På gjord proposition biföll kammaren denna hemställan.

Herr Reuterswärd anmälde sig och yttrade:

Med anledning af det beslut, som nyss af kammaren fattats, vågar jag hos herr grefven och talmannen vördsamt fråga, huru vida herr talmannens mening är den, att samma antal utskottsuppleanter skall väljas, som valdes vid början af riksdagen, eller det, hvartill under riksdagens lopp dessa suppleanter komma att uppgå. För min del har jag visserligen uppfattat saken så, att det under föregående riksdags lopp uppnådda antalet skulle väljas nu, men jag tror det vore för kammaren nyttigt att få veta herr grefven och talmannens uppfattning i detta afseende.

Sedan herr grefven och talmannen med anledning häraf hemställt, huru vida kammaren för tydlighets skull behagade ytterligare

bestämma, att antalet suppleanter i de ständiga utskotten skulle blifva lika stort som det var under början och loppet af nästlidet års riksdag, lemnade kammaren härtill sitt bifall.

Slutligen tillkännagaf herr grefven och talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima riksdags samtliga ledamöter att nästkommande torsdag den 17 innevarande månad kl. 11 f. m. sig uti S:t Nicolai eller stadens storkyrka infinna samt efter förrättad gudstjenst sig till rikssalen, enligt 34 § riksdagsordningen, begifva för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela.

Kammaren atskildes kl. 1 e. m.

In fidem
Aug. Alströmer.

Torsdagen den 17 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10,30 f. m.

Företogs val af sekreterare hos kammaren och befans, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedd:

Kanslisekreteraren Adolf Wilhelm von Krusenstjerna med alla afgifna, eller 12 röster.

Herrar *Casparsson, Sandberg, Boström, N. J.*, och *Fröberg* tillkännagafvo, att de anländt till riksdagen.

Herr grefven och talmannen meddelade, att herr *Rundbäck* anmält sig vara förhindrad att inställa sig vid riksdagen förr än den 20 i denna månad.

Härefter fick kanslisekreteraren von Krusenstjerna företräde, underrättades om kammarens val och öfvertog protokollsföringen.

In fidem
Aug. Alströmer.

Herrar *Casparsson* och *Liljesköld* anmälde, att de infunnit sig vid riksdagen.

Herr grefven och talmannen samt kammarens ledamöter afgingo kl. 10,46 f. m. till storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af utnämnde kyrkoherden i Lindesbergs pastorat, e. o. hofpredikanten C. V. Modin. Efter gudstjenstens slut begaf kammaren sig till rikssalen, der äfven Andra Kammaren infann sig. Hans Maj:t Konungen öppnade Riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal, hvarefter hans excellens herr statsministern friherre Bildt uppläste Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammantråde sig tilldragit. Herr grefven och talmannen framträdde derpå och yttrade:

Allernådigste Konung, Eders Majestät!

Från forna tider har lagbunden frihet i fast förening med ömsesidigt förtroende emellan Konung och folk för det svenska statsskeppet utgjort den säkra ankargrund, som skänkt trygghet under tidernas stormar. Detta lyckliga förhållande har ej allenast fortfarit till vår tid, utan yttermera utvecklats och befästats. Första Kammaren hyser ock den osvikliga förväntan, att, under hägnen häraf, de öfverläggningar och beslut, som nu komma att föreligga, skola härom bära vittne.

De svårigheter och lidanden i ekonomiskt afseende, som under de senare åren hemsökt de flesta länder och bland dem äfven vårt fädernesland, hafva numera börjat förminskas och en vändning till det bättre inträdt. Måtte denna förbättring allt mera fortgå, och genom upplyst omtanke, kraftigt arbete och klok hushållsamhet vinna allt större stadga och förkofran!

Under en från hjertat gående önskan om lycka och välgång för Konung och konungahus anhåller Första Kammaren att i Eders Kongl. Maj:ts nåd och ynnest få vara innesluten.

Sedan Andra Kammarens talman derpå i denna kammares namn framfört dess undersåtliga vördnad till Hans Maj:t Konungen, fingo talmännen hvardera mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof; hvarefter ceremonien å rikssalen afslutades, och Första Kammaren enligt beslut, fattadt före aftagandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 1,20 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.